

9 INTERNÍ MAGAZÍN VŠCHT PRAHA
12 | 2020

The logo for 'SPIN' features a stylized 'S' composed of multiple concentric, overlapping blue circles. To the right of this graphic, the letters 'P', 'I', 'N', and 'I' are rendered in a clean, white, sans-serif font. A thin blue horizontal line passes through the center of the 'S' graphic and the letters.

SPIN

DOPŘEJME SI VÁNOČNÍ RADOSTI

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milé studentky a milí studenti, blíží se nám čas vánoční i závěr roku. V minulých letech provázely dobu adventní různé koncerty, večírky a předvánoční oslavy, při kterých se často připomínaly úspěchy končícího roku. Věříme, že se k těmto tradicím za rok vrátíme. Letošní připomínka dosažených met a ocenění

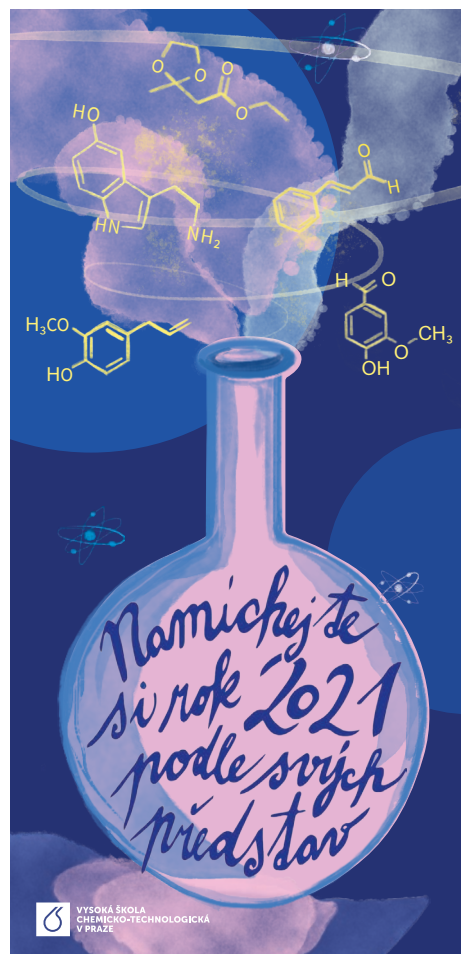
ní mimořádných aktivit bude poněkud skromnější, byť pracovní i vzdělávací zátěž letošního roku byla mimořádná.

Všem vám děkuji za veškeré vaše úsilí ve vzdělávání, výzkumu i společensky prospěšných aktivitách ve velmi ztížených podmínkách. Naše očekávání průběhu roku 2020 v loňském prosinci byla jistě velmi odlišná od reálného průběhu, nicméně jak zaměstnanci, tak studenti naší školy dosáhli řady pozoruhodných výsledků a významných ocenění. Velmi si cením dosaženého pokroku v distančních formách vzdělávání i v řešení výzkumných témat, která mají jednoznačně příznivý společenský dopad.

Děkuji vám za vaši neokázalou pomoc všem potřebným během kritických sociálních situací uplynulého roku. K celkovému bilancování se však vraťme po Novém roce. Nyní si dopřejme trochu času vánoční radosti, odpočinku od všedních starostí a dobítí energie pro čas budoucí.

Felix dies Nativitatis.

Pavel Matějka, rektor VŠCHT Praha

NOVOROČNÍ PŘÁNÍ, KTERÉ NEVYŠLO

Jakmile se začnou zkracovat dny, klesat průměrná teplota a každé druhé ráno překračuje mlha intimní prostor člověka, začne většina lidí přirozeně spřádat plány na lyžování v Alpách a plánovat zimní dovolenou. My na oddělení komunikace ovšem nasazujeme nepřirozeně vážné tváře, přestává nám chutnat dopolední káva

a v duchu si říkáme – bože, už zase... Přichází totiž čas na přípravu novoročenky, což je vždycky tak trochu trauma. Protože na českém území získaly papírové novoročenky velkou popularitu již v první polovině 19. století a připravují je rok co rok všechny instituce a firmy, vymyslet originální srozumitelné přání s trochou

vtipu a chemické esence je jako výhra v loterii. Když už se poštěstí a vypadne z nás něco kloudného, nedohlédneme občas všech konsekvencí. Tak tomu bylo i v letošním případě, kdy jsme se po dlouhém procesu hledání zamilovali do novoročenky s pracovním názvem „chemikova čočka“. Jenže nám jaksí nedošlo, že v angličtině je drobný rozdíl mezi čočkou oční (lens) a tou k jídlu (lentil)...

Přání tedy muselo zůstat u ledu a uvidíte ho pouze vy, čtenáři SPINu. Takže tak trochu neoficiálně: Zaostřete i v roce 2021 na bohatství kolem vás a držte nám na podzim palce.

Redakce

ZMĚNY V ORGANIZACI AKADEMICKÉHO ROKU

ZIMNÍ SEMESTR

▼ Nové ▼

Původní

VÝUKA ————— **14. 9. – 18. 12. 2020** 14. 9. – 18. 12. 2020

ZKOUŠKOVÉ
OBDOBÍ ————— **4. 1. – 26. 2. 2021** 4. 1. – 12. 2. 2021

- ▶ Během zkouškového období lze vypisovat laboratoře.
- ▶ Vedení školy preferuje prezenční formu zkoušek a zápočtových testů.
- ▶ V odůvodněných případech je možné absolvovat zkoušku/zápočet v distanční formě.
- ▶ Forma a průběh zkoušky/zápočtu je plně v kompetenci garanta předmětu.

LETNÍ SEMESTR

▼ Nové ▼

Původní

VÝUKA ————— **1. 3. – 28. 5. 2021** 15. 2. – 21. 5. 2021

ZKOUŠKOVÉ
OBDOBÍ ————— **31. 5. – 2. 7. 2021** 24. 5. – 25. 6. 2021
23. 8. – 3. 9. 2021 23. 8. – 3. 9. 2021

CHODÍM SVĚTEM NANOMETRŮ A FASCINOVANĚ ZÍRÁM

Rozhovory s profesorem Petrem Slavíčkem jsou charakteristické vysokými dávkami humoru, nových vědeckých poznatků a zároveň originálními úvahami o nejrůznějších fenoménech. Tentokrát byla řeč mimo jiné o vnitřním kompasu, zapomenutých technologiích, falešných indikátorech významu nebo hřbitovech na Praze 2. Hlavním důvodem, proč jsme rozhovor vedli, byl ovšem úspěch týmu profesora Slavíčka v grantové soutěži EXPRO, vyhrazené projektům excelentního výzkumu. Projekt s názvem Zkoumání a transformace hmoty elektrony v kapalných mikrotryskách uspěl jako jeden z mála v konkurenci 123 žádostí. Za normálních okolností by následovala informace o výši finanční podpory spojené s grantem, ale jak se dočtete později, šéfa výzkumné skupiny Photox a vedoucího Ústavu fyzikální chemie na VŠCHT bych tím pravděpodobně pořádně namíchnul.

Tahle doba není úplně bohatá na dobré zprávy, zisk grantu EXPRO pro VŠCHT nicméně takovou zprávou je. Už jste s týmem slavili, byť třeba na dálku?

Neslavili. Určitě to potěšilo nejen mne, ale všichni vnímáme hlavně závazek s grantem spojený a nutnost brzy začít s plánováním, samotnou prací a administrativou. Dnešní doba navíc není na oslavy stavěná – virtuální oslava by mě nijak zvlášť nebavila.

Vzpomenete si, kde vás zpráva o udělení grantu zastihla?

Volal mi kolega Juraj Fedor z Ústavu fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského, s nímž jsme projekt podávali. Příkládal jsem mobil k uchu s jistými obavami.

Jakými?

Že mi začne nadávat, že jsem neudělal svou část práce na společném článku, na což jsem zrovna neměl čas. Takže bylo příjemné už jen zjištění, že mi nevyčítal (*směje se – pozn. aut.*).

Kdo se kromě kolegů od Heyrovských do projektu ještě zapojí?

Naše pracovní skupina je zaměřena na modelování, ale projekt je z významné části experimentální. Takže potřebujeme další spolupracovníky. Máme tak členy týmu i z Ústavu organické chemie VŠCHT, spolupracovat budeme také s Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR a některé experimenty poběží nejspíš v ELI Beamlines. A pak budou pokračovat

naše dlouhodobé spolupráce s kolegy ze zahraničí – z Ústavu Fritze Habera v Berlíně, ze Sorbonny v Paříži a dalšími.

V projektové žádosti deklarujete ambici získávat informace, které jinak získat vůbec nelze. Zní to jako pořádná výzva.

Cílem je využití proudu elektronů ke zkoumání molekul v kapalinách. V tomto prostředí je mají chemikové nejráději. Věříme, že námi navrhovaný přístup dokáže poskytnout informace například o tzv. opticky zakázaných přechodech. Budeme zkoumat i využití elektronů z elektronového děla k vyvolání chemických reakcí. To už nyní má určité speciální využití i v chemických technologiích.

Projekt je ambiciózní v tom, že elektronový rozptyl z kapalných povrchů představuje spektroskopickou techniku, která dosud neexistuje. Dá se to dělat u pevných látek a v plynné fázi – i když ani tam to není jednoduché –, ale u kapalin to ještě nedělal nikdo. K takovým experimentům je potřeba velmi vysoké vakuum. Když má člověk kapalinu, tak se přirozeně vypařuje, je nad ní pára, a tedy tam není vakuum. S podobným problémem se potýkali kolegové, s nimiž mám dlouholetou spolupráci v Berlíně. Studovali fotoelektronová spektra a také jim překážela pára. Řešením je zajistit kompatibilitu s vakuem pomocí nových kapalných mikrotryssek. Kolegové z Heyrovského ústavu umějí elektronový rozptyl, jsou skvělí experimentální fyzikové a já se moc těším na jejich data. Kapalně mikrotrysky budou zároveň fungovat jako unikátní reaktor, neboť další ambici

projektu je indukovat pomocí elektronů chemické reakce a srovnávat průběh a výsledky s tím, co je daleko známější, totiž s reakcemi, které budou vyvolány světlem. Můžu malou odbočku?

Samozřejmě.

Elektrony jako nástroj zkoumání hmoty jsou strašně staré. Jde o techniku, která se rozvíjela především ve 40. až 60. letech. Mladší čtenáři už si ani nepamutují na černobílou televizi, ale možná si ještě budou pamatovat CRT obrazovky, které ještě v roce 2008 představovaly polovinu prodejů. Obojí byly elektronové technologie. Jenže na počátku 60. let přišel laser a na staré dobré elektrony se ve spektroskopii zapomnělo. Všichni byli naprosto unesení tím, co všechno jde dělat s laserem. Byl tady koherentní zdroj záření s ohromnou intenzitou a spektrální přesností. Kdo měl nějaké ambice, pracoval jenom s tím. Stará technologie téměř zmizela. Stává se občas, že lidstvo ztratí schopnost, kterou nějakou dobu mělo.

Abych se vrátil na hlavní cestu – nápad našeho projektu je spojit experimentální techniky vzniklé v poslední době s něčím, co lidé už moc nedělají. Získáme tak údaje, k nimž nás laser nedovede.

Můžete uvést příklad?

Opticky zakázané přechody, o kterých už byla řeč. Skoro všechno o molekulách se dozvídáme prostřednictvím světla nebo obecně elektromagnetického záření. Nikdo z nás neviděl osobně molekulu. Mo-

lekuly na počítačových modelech vrhají stíny a vůbec si neuvědomujeme, že je to blbost – vlnová délka světla je podstatně větší než velikost té molekuly. Veškeré informace o molekulách jsou nepřímé. My teď v projektu říkáme: Heďte, nezapomínejte na elektrony, vždyť fyzikové se naprostou většinou informací o částicích dozvěděli ze srážek mezi částicemi. Fyzikové jsou na to zvyklí, safra, proč se my, chemici, toho máme vzdávat? Když víme, že zmíněný přístup funguje. Jenom proto, že jde o obtížné experimenty a možná také kvůli vášnivě lásce k laseru?

Rozumím.

Elektronový rozptyl má pak ještě jednu výhodu. Řekne nám něco i o rozhraní mezi kapalinou a plynem. Na tom se odehrává hromada důležitých dějů, třeba v chemii atmosféry, ale na rozdíl od povrchů pevných látek toho o kapalných površích moc nevíme.

Oprášení polozapomenuté technologie a její použití v novém kontextu vás napadlo jak?

Jurajův tým patří k několika málo laboratorům na světě, které dokážou studovat elektronový rozptyl. Juraj si svůj unikátní přístroj přivezl ze Švýcarska a dál si ho kultivuje. Já zase už dlouho spolupracuji s berlínským kolegou Berendem Winterem, který patří k pionýrům použití techniky kapalných mikrotrysek v oblasti fotoelektronové spektroskopie. V oblasti laserových technologií se tento přístup uplatňuje čím dál častěji a já jsem sám mohl pozorovat na svých výsledcích, že ty skutečně zajímavé a hodnotné vzešly právě ze spolupráce s kolegy, kteří používají právě kapalnou mikrotrysku. Pak jsme si jednou začali vážně povídat o tom, že by bylo fajn se za použití zmíněné technologie posunout o krok dál.

NITERNÝ VĚDECKÝ KOMPAS

Jak poznáte, že výzkumné téma je natolik významné, aby na něm řada lidí včetně vás pracovala dlouhou dobu, v aktuálním případě pět let?

Nevím, jestli jsme to skutečně poznali, viděli jsme ale bílé místo v poznání a myslíme si, že ho umíme zaplnit. Pracovat na něčem, co zatím nikdo neudělal – co jiného by měl vědec dělat? Je relativně snadné vzít techniku, o níž víme, že funguje, vyprodukovat dalších 25 článků

a dostat za to mzdu. Takové projekty jsou samozřejmě také nutné, zejména na vysoké škole, kde musí i s ohledem na studenty probíhat základní vědecký provoz. I náš projekt má samozřejmě části, kde si myslíme, že to spíš bude fungovat, ale jako celek je projekt krokem do neznáma. Nejspíš i hodnotitelům se líbilo, že nejde o mainstream.

Pro mě osobně je důležité pracovat na věcech, které jsou neprobádané. Děláme něco, co je možná na okraji, ale mně tahle pozice vyhovuje. Přináší víc zábavy, a protože jsem pomalý, tak i času. Nerad soutěžím v nějakém velkém pelotonu – pokud už máme nějaké nápady, trvá nám dlouho, než se někam dobereme. Každý si musí zvolit, kde on cítí, že je jeho síla. Ale opět připomínám, třeba nám náš projekt nevychází a vnitřní kompas se spletl.

Dá se v případě vnitřního kompasu mluvit o vědecké intuici?

Určitě. Každý si vytváříme nějakou představu, co je důležité a má smysl. To není něco, co by nás někdo mohl přímo naučit. Je to dáno citem, který je utvářen kolektivní interakcí s prostředím, v němž žijeme. Proto je hrozně nešťastné, jak jsme teď zablokovaní. Letošní rok je pro mě samotného hrozně omezující, protože já skoro všechny nápady dostávám díky žvanění s lidmi. Což se u kávy dělá daleko lépe než přes obrazovku.

Už jsme zmiňovali, že projekt trvá pět let. Jak to bude vypadat v reálu – nikým nerušený klid na práci a účty se budou skládat až na konci, nebo musíte reportovat průběžně?

Musím se přiznat, že jsem se na to teď znovu ještě pořádně nekoukal. Myslím, že tam je nějaká detailnější kontrola po třech letech, nechci se tím teď ale dopředu znervózňovat. Stačí, že jako každý projekt excelentního výzkumu musíme mít bibliografické výstupy, což mi nedělá úplně dobře.

Proč? Když se podívám na vaši publikační historii, nevypadáte zrovna jako potížista.

Budu citovat jednoho zahraničního kolegu: „Publikace by se měly číst, a ne počítat.“ Sám dobře vím, že je jednodušší pomoci si při hodnocení číselnými deskriptory, ale není příjemné být na tom závislý. Ale taková jsou zkrátka pravidla hry. Uvidíme, jestli uspějeme, ať už z hlediska našeho vnitřního uspokojení, nebo z hlediska toho, co opravdu očekává poskytovatel podpory. Je třeba říct, že podpora je velká, na druhou stranu příjem-

cem jsou vlastně dva týmy a projekt není tříletý, ale pětiletý, takže podpora není zase tak gigantická.

Možností žádat až o 50 milionů nicméně zase tolik není, přepis žádostí byl obrovský. Ze 123 žádostí podpořila mezinárodní komise jen 16...

Nemyslím si, že samotné udělení grantu by jakýmkoliv způsobem indikovalo naši „excelenci“ nebo výjimečnost. Soutěž byla nejspíš dost tvrdá. Z příkladu minulých let se dá usuzovat, že žádost podávali ti, kteří jsou v grantových projektech úspěšní a typicky jim to spíš vychází. A pár projektů včetně našeho holt komisi přesvědčilo. Jestli ale měla komise pravdu, nelze říct. Trošku se zabývám vědou o vědě a existují dosti přesvědčivé důkazy, že grantové komise nemají příliš dobrou schopnost rozpoznat projekty horší od těch lepších. Dokážou dobře rozpoznat špatné projekty, jichž je zhruba polovina, a ty dobré, kterých jsou 1–2 %. Ale schopnost rozpoznat ve zbývající skupině projektů, které jsou si podobné, ty o trochu lepší a o trochu horší je omezená. Na základě informací o procesu udělování grantů – a nemyslím anekdotické příběhy, ale poctivý vědecký výzkum udělování grantů – jsem přesvědčen, že v získání podpory byla velká dávka náhody.

PENÍZE NEJSOU ZÁSLUHA

Když jsme společně připravovali tiskovou zprávu, moc jste nechtěl, aby se na nějakém zásadním místě zmiňovalo, kolik je na projekt peněz. Tvrdil jste, že peníze nejsou podstatné.

Vyjadřoval jsem tím určité pohoršení nad stavem současného světa. Jako by přestávalo být důležité, co člověk skutečně udělal, a začíná být významnější, kolik peněz si člověk vydyndal. To samo o sobě ale přece není zásluha. Vždy, když je někdo představován jako vědec XY, který má grant s tolik miliony, tak sebou trhnu. Vědec by měl být představen jako vědec XY, který dokázal porozumět určitému jevu, objevil dosud skrytou souvislost, vymyslel novou metodu... Vlastně je tím poznamenán i náš rozhovor. Je odezvou na skutečnost, že jsme získali výrazný zdroj pro svůj budoucí výzkum. Myslím si, že to u nás takhle je. Píše se o lidech, kteří získali projekt ERC, ale když projekt končí, tak už se nijak neřeší, nač přišli. Znervózňuje mě to. Měli bychom se bavit víc o přírodě, o mechanismech fungování věcí, a když

už o lidech, tak o výsledcích jejich práce. Nikoliv o tom, kolik peněz si vydržkovali.

Dovolil bych si trochu oponovat. Pro mě jako tazatele není důležité, že podpora činí desítky milionů, to je doprovodná informace. Klíčový je úspěch před mezinárodní hodnotitelskou komisí v konkurenci špičkových kolegů. Faktem ale je, že po tom, co jste říkal o výzkumech vědců o vědě, nemusí být ani rozhodnutí komise oprávněným impulzem k rozhovoru...

Ale tak 2 % nejlepších rozpoznají, třeba patříme mezi ně (*směje se – pozn. aut.*). Teď vážně, já mám skutečně pocit, že ten pohled je deformovaný. Hlásá se: ten člověk je užitečný pro svou univerzitu, přitáhl tolik a tolik milionů. Mně se tohle přičí. Já chci být užitečný, protože někoho něco naučím. Nebo že lidstvo bude o něco málo více věcem rozumět. Peníze mě naopak znervózňují a já si neustále musím sám v sobě racionalizovat, že naše činnost má smysl. Teď žijeme v době, kdy je okolo nás řada lidí, kteří peníze opravdu nemají. Zavřeli jim hospodu, krám. A já před ně musím předstoupit a říct: peníze z vašich kapes dostal náš tým, abychom něco nového zkoušeli, namísto toho, aby je radši dali vám jako kompenzaci za zavřenou hospodu. Kdokoliv pracuje ve vědě, musí mít rozmyšleno, proč není jen pijavice, která žije z krve někoho jiného. Teď během pandemie je ale skutečně dobře vidět, že vědecké znalosti jsou nezbytné a musíme mít lidi, kteří je mají a rozumějí světu.

Co by se stalo, kdybychom je jako stát neměli?

Mně se líbil jistý rozhovor s Ottou Wichterlem. Ptali se ho, co by se stalo, kdyby se zavřela Akademie věd a vědce by poslali třeba zametat ulice. Odpověděl, že okamžitý efekt by nejspíš byl, že by byly čistší ulice, protože vědci jsou zvyklí dělat věci pečlivě. Za 5 let bychom ale nebyli schopni produkovat žádné vlastní vědecké výsledky a za 10 let přijímat žádné cizí poznatky. Toto je moje racionalizační otázka, zda máme jako vědci význam.

STAČÍ, KDYŽ POCHOPÍM

V jakých dalších vědeckých oblastech prokazuje vaše výzkumná skupina význam?

Běží nám další projekt grantové agentury, který je zaměřen na strojové učení a jeho aplikace ve spektroskopii. Opět

zde spojujeme dvě oblasti. Dále pracujeme na dlouhodobém jádru našeho zájmu, jímž je porozumění interakcím světla a molekul na úrovni kvantové teorie. Jen díky pozorování a experimentům se světlem a molekulami jsme se dostali ke světlu o vyšší a vyšší energii, čímž jsme se dostali do oblasti synchrotronu, laseru s volnými elektrony, a tím jsme se zase posunuli k pokročilým spektroskopickým technikám. A nakonec jsme přeskočili k rozptylu elektronů, což by nás na začátku vůbec nenapadlo. Nevíme přesně, kam jdeme, ale evidentně se v průběhu času někde posouváme.

Chováte v sobě touhu rozlousknout něco velkého, co by vás uspokojilo na

tolik, že byste si mohl říct: hotovo, nic víc už nedokážu?

Velký matematik David Hilbert v roce 1900 definoval 23 nevyřešených problémů své doby a jakýkoliv matematik, který některý z nich vyřeší, má splněno. V oblasti molekulárních věd to máme složitější. Nástroje pro poznání světa atomů a molekul máme k dispozici skoro 100 let. Pravda, neumíme s nimi úplně pracovat. Já se cítím tak, že fascinovaně chodím po světě v oblasti nanometrů a zírám, co všechno se s tím dá dělat. Pak popojdu o kus dál a řeknu si: jo, to je dobré, ta jedna sada kladívek a kleští, které otcové kvantové mechaniky vymysleli, funguje i na tohle. Víra v univerzalitu zmíněných nástrojů

nás za těch 100 let neopustila. Pokud bych chtěl prožít ono zásadní uspokojení, tak by to vyžadovalo nějakou novou revoluci. Jenže revoluce je z definice nepredikovatelná.

Zásadní uspokojení tedy nahrazují potěšení dílčí, leč mnohá?

Skutečně se cítím jako fascinovaný chodec. Dokáže mě klidně nadchnout něco, co vůbec nové není – stačí, když to já nově pochopím. Endorfiny se ve mně rozlévají pokaždé, když něčemu porozumím, a může jít klidně o banální věc, jako je přívalstek shodný. To mě žene dopředu spíše než cokoliv jiného.

Nenaráží fascinovaný vědec v době byrokratické do mnoha překážek, které poněkud brzdí jeho nadšení?

Nedávno jsem telefonoval se svou spolupracovnicí a popisoval jí s jistým nadšením, jak jsme natáčeli s kolegou Vrbkou poměrně jednoduché pokusy pro výuku. Kolegyně mi připomenula, že takto se mohu radovat mimo jiné proto, že poslední týden za mne dělala nejrůznější s prominutím sračky. Uvědomil jsem si, že skutečně potřebuji mít před sebou nějaké drobné radosti – udělat pokus, jakkoli banální, přijít na způsob, jak něco vysvětlit studentům – a jak je někdy těžké najít k tomu čas. Protože hodně naší práce je tak trochu smutné. Člověk řeší, jak správně vypsát odměny, plánovat dovolené, čerpat granty v souladu s účetními standardy, musí sedět v komisích, výběrech a radách. Ale pozor, vše je to samozřejmě velmi důležité, vlastně nezbytné, aby jel vzdělávací systém dál. Jenže když má člověk takových povinností moc bez kompenzace drobnými radostmi, může propadat zoufalství.

Netajíte se tím, že kromě vědy vám hodně záleží na pedagogice. Jaké poznání vám přinesl pomalu končící rok?

Neřeknu nic objevného. Zjistil jsem, že na výuce mě těší hlavně studenti. Když v sále nejsou, tak mě výuka fakt někdy nebaví. Stojíte před kamerou a hodiny něco do prázdna vykládáte. Z toho pocit naplnění opravdu nemám. Jakmile na přednášce seděl jeden můj doktorand, najednou jsem cítil úplně odlišné pocity, automaticky jsem třeba zase začal vtipkovat.

Našel byste i nějaké plusy?

Skvělá věc je, že se na VŠCHT za poslední rok vyrobilo pravděpodobně víc studijních materiálů než za poslední dekádu. Mávnutím kouzelného proutku se natáčely tisíce hodin přednášek. Distanční výuka také nabídla poznání, kdo jak moc a co dělá. Ukázalo se, kdo je schopen naskočit do nové situace a vypořádat se s ní.

Tak jako se někteří akademici nepopasovali s výukou na dálku, ne všichni si rozumí s fenoménem posledních deseti let – sociálními sítěmi. To ale není váš případ. Narazil jsem na váš profil na Facebooku, který je plný originálních příspěvků, u nichž se osobně dost bavím a navrch se ještě něco nového dozvím.

Facebook tam vysloveně píše: „Co se vám honí hlavou?“ Já to tedy beru vážně a píšu, co se mi honí hlavou... Jelikož jsem učitel, mám tendenci sdělovat své myšlenky ostatním. A ti ostatní v mém okolí už jsou jich občas syti. Na Facebooku se ale publikum mění a většinou se najde někdo, kdo zaujatě poslouchá (*celou dobu má profesor Slaviček záměrně vážný výraz – pozn. aut.*). Jako akademik jsem zkrátka naučený o něčem přemýšlet, to přemí-

tání zpracovat a publikovat. Když člověk myslí na něco přiměřeně důležitého, tak publikuje článek. Když člověk přemýšlí o kravinách, tak od toho má Facebook. S fenoménem sociálních sítí jsem se nicméně nesžil. Vidím, že vedou k fragmentaci komunit. I já jsem byl kolikrát v pokušení někoho si utlumit, zablokovat. Snažím se, i když ne vždy úspěšně, nestrkat tam své názory občanské nebo politické, protože vidím, že to je úplně k ničemu. Lidé si tam do omrzení omílají svoji pravdu.

Mezi „kravinami“ jsem identifikoval tři opakující se témata – hroby, názvy ulic a knížky z antikvariátu. Tedy ne dvakrát obvyklou agendu...

To jsem si ani neuvědomil, těch věcí je tam ale asi více. Bylo pro mě třeba zajímavé pozorovat, jak se dá aktuální společenské téma zneužít pro propagaci fyziky. Měl jsem tam teď text o vládním nařízení minimální plochy v obchodech. Byl celý o fyzice, o fázových přechodech ve dvourozměrných systémech a lidé to evidentně četli. Ale k těm hrobům. Facebook je pro mě víkendová záležitost, která téměř výhradně souvisí s procházkami s kočárkem. V kapse mám telefon, můžu v klidu přemýšlet a nemusím dělat nic jiného. Zároveň mám rád při procházce cíl a sepulkrální památky jsou cíle skvělé. Mimochodem bydlím na Praze 2 a považuji za jeden z největších skandálů, že tam kromě Vyšehradského hřbitova vyhrazeného celebritám není jediný aktivní hřbitov. My nemáme kam uložit své kosti nebo popel! Další průšvih je, že nedávno jsem při čtení knihy Oči Doudlebska zjistil, že s dítětem mladším jednoho roku se nemá chodit na hřbitov. To jsem bohužel nevěděl a vytanul mi pot na obličej. Nakonec jsem si terapeuticky přeložil situaci tak, že „zákon hřbitova“ platí jen tehdy, kdy o něm člověk ví. Jenom tehdy mu to přinese neštěstí. A samozřejmě od té doby jsem tam s kočárkem přestal chodit.

Máte nějaký oblíbený hřbitov?

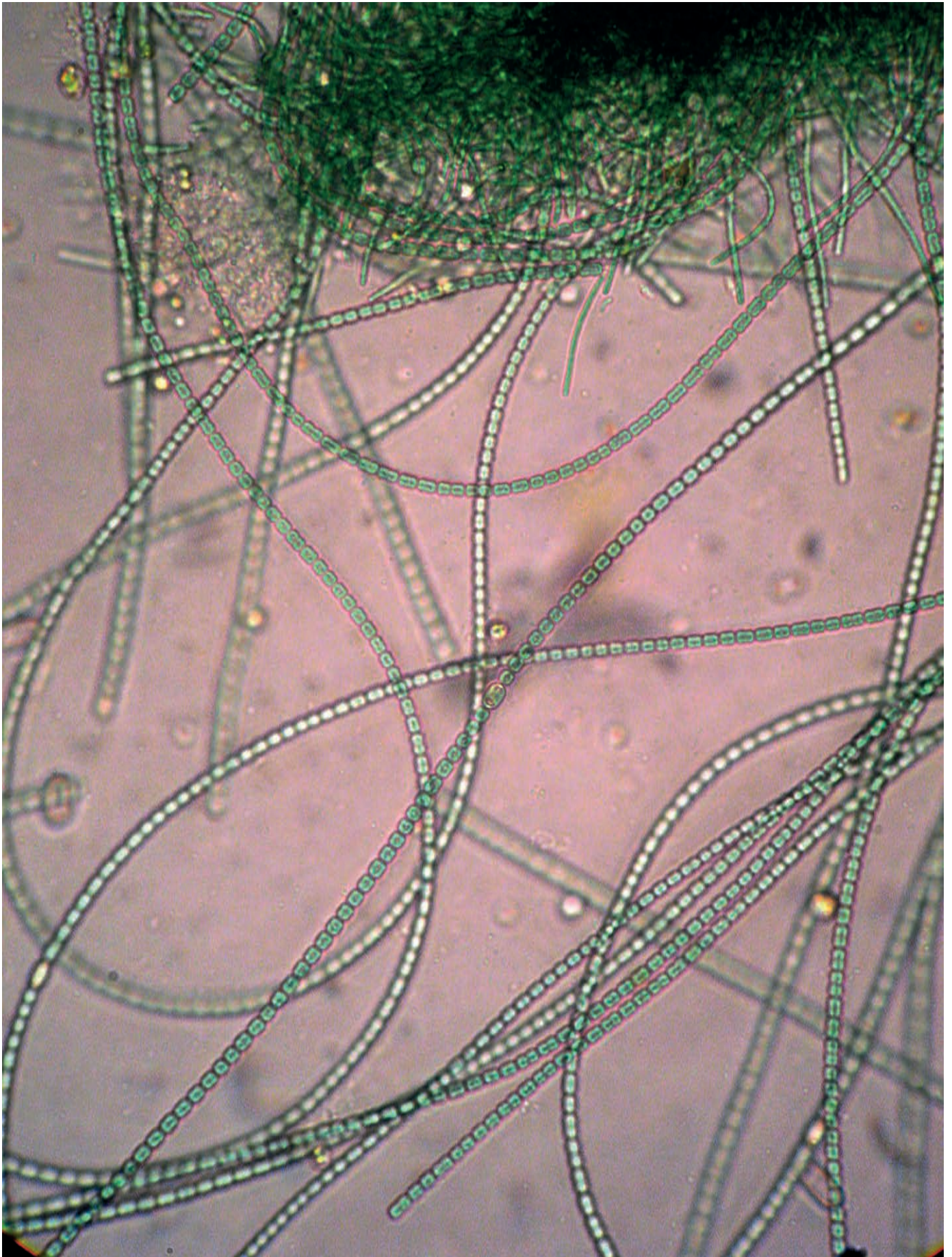
Studentům naší školy bych doporučil hřbitov u svatého Matěje, který je nad Šáreckým údolím. Konaly se tam poutě z Kulaťáku, což byla ona původní Matějská pouť. Je tam několik hrobů s výhledem na Divokou Šárku, ty jsou moje oblíbené. Ale zdá se, že ti, co v nich leží, se nehodlají kvůli mně v budoucnu stěhovat.

Náš rozhovor vyjde před vánočními svátky. Chcete něco popřát ostatním kromě obvyklého zdraví, klidu a štěstí?

Letos máme šanci prožít skromnější a autentičtější Vánoce. Tak ať se to každému podaří.

Michal Janovský

Trichormus variabilis | zvětšeno 40×

Autor: Zuzana Pokorná

NOVINKY V UNIVERZITNÍM CENTRU V LITVÍNOVĚ

Univerzitní centrum v Litvínově funguje díky spolupráci VŠCHT Praha a Unipetrolu již od roku 2015. Za tu dobu se úspěšně etablovalo jako místo, kde se setkává kvalitní vysokoškolské vzdělání a průmyslová praxe. Nyní dochází k zásadní změně, která by mu měla pomoci v dalším rozvoji – centrum se propojuje se Fakultou strojní ČVUT v Praze a Unipetrol výzkumně-vzdělávacím centrem UniCRE. Tento krok umožní užší propojení vědecko-výzkumných a vzdělávacích aktivit, rozšíření nabídky závěrečných prací o průmyslová témata či zvyšování odborné kvalifikace zaměstnanců Unipetrolu. Sluší se připomenout, že duchovním otcem centra a hlavním hybatelem dosavadního rozvoje je profesor Zdeněk Bělohav z VŠCHT.

ZAČÁTKY

Výukové a studijní centrum VŠCHT Praha v Mostě-Velebudicích se prvním studentům otevřelo v roce 2004 v areálu místní Integrované střední školy. Nejprve nabízelo studium ve studijních oborech Chemie a chemické technologie a Chemie a technologie materiálů. Od začátku sloužila pobočka i jako školicí pracoviště pro zaměstnance nedalekého Unipetrolu. Později se k vyučovaným bakalářským studijním oborům přidal i obor Technologie potravin a v roce 2012 Alternativní energie a životní prostředí. Po deseti letech fungování pobočky se otevřel poprvé v roce 2014 i navazující magisterský program Technologie pro ochranu životního prostředí.

Významným krokem k růstu centra bylo ještě užší propojení se strategickým partnerem školy skupinou Unipetrol, přejmenování na Univerzitní centrum VŠCHT Praha-Unipetrol a přestěhování do nově zrekonstruovaného prostoru v Chemparku Záluží, který nabízí přednáškové místnosti, počítačovou učebnu i studovnu a samozřejmě je připojení do všech databází, které má VŠCHT Praha k dispozici. Studenti získali možnost každodenního využití všeho, co nabízí Unipetrol i UniCRE, a hned si tak mohou prakticky ověřit vše, co se u nás učí teoreticky. Mají možnost pracovat ve špičkově vybavených laboratořích UniCRE, ale také na celé skupině poloprovozních jednotek, kde mohou pracovat s reálným zařízením v malém, s kompletním vybavením od technologie po systémy měření, řízení a regulace.

TRÉNINKOVÉ CENTRUM

Letos se v areálu podniku otevřelo Tréninkové centrum Unipetrolu, jehož nejvýznamnější součástí jsou atmosférické a vakuové destilační kolony, na kterých si studenti mohou vyzkoušet pozici panelového i venkovního operátora. Tréninkové centrum nabízí i jednotku na zpracování odpadní vody a stanoviště bezpečnosti, které proškolí v první pomoci, v používání osobních ochranných prostředků a manipulaci s analyzátory, které pracovníci v průmyslových areálech nosí u sebe. V nejbližší době vznikne i požární polygon, který bude přístupný i čteným exkurzím.

VSTUP ČVUT

Přistoupením Fakulty strojní ČVUT v Praze dochází k propojení znalostí ohledně chemie a technologie a studenti díky nově vyučovaným předmětům budou mít i strojírenské základy, např. korozní jevy, vibrace či uchycení aparátů. Dalším milníkem, kterého se pravděpodobně dočkáme už v příštím akademickém roce, je akreditace nového magisterského programu se současným pracovním názvem Technický inženýr. Tento studijní program by začínal společným základem v dalších ročnících rozšířeným o management, ekonomické, strojírenské a materiálové předměty a zakončený by byl diplomovou prací na průmyslové téma. „Naším cílem je, abychom vychovali inženýra-technologa, který se bude umět pohybovat po areálu průmyslového podniku, bude rozumět technologii a zároveň zhodnotí i ekonomické aspekty a bude umět řídit další lidi,“ říká prorektor pro pedagogiku, docent Milan Jahoda. „Mým přáním je také zvýšení počtu studentů v centru, aby studentská komunita byla větší – protože v tomto případě jednoznačně platí čím větší, tím lepší – a aby nebyla odtržena od studentského života, jaký mají studenti v Dejvicích,“ dodává prorektor Jahoda.

CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Kromě terciálního vzdělávání se Univerzitní centrum Litvínov zaměří i na další vzdělávání. Celoživotní vzdělávání bude doplňovat, prohlubovat a obnovovat vědomosti, dovednosti a kvalifikaci účastníků na středoškolské a vysokoškolské úrovni. Univerzita třetího věku nabídne zájmové, neprofesní studium seniorům v regionu např. v kurzech Potraviny a výživa, Ochrana životního prostředí nebo Chemie a svět kolem nás. Žákům středních škol budou nabídnuty kurzy Průmyslové chemie a Chemie pro život, které jim umožní praktické seznámení s důležitými technologickými procesy, které jsou na Ústecku využívány. Významnou roli bude Univerzitní centrum Litvínov nadále hrát i v popularizaci chemie a strojírenství mezi žáky základních a středních škol i širokou veřejností, a to včetně podpory chemické a případně dalších olympiád nebo jiných studentských soutěží pro středoškolské studenty.

Petra Karnetová

KALENDÁŘ VŠCHT 2021

Jako tradičně jsme z nejlepších fotografií ze soutěže SVĚT (JE) CHEMIE sestavili kalendář na rok 2021. Všichni, kdo rádi umělecky zachycují tematiku přírodních věd, mohou od 7. 2. 2021 přihlásit své úlovky do dalšího ročníku naší fotosoutěže.

VYSOKÁ ŠKOLA
CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ
V PRAZE

**SVĚT (JE)
CHEMIE
2021**

PŘEDPISY A FORMALITY

Od začátku září do konce listopadu byly vydány či nabyly platnosti čtyři vnitřní normy, dvě směrnice, deset výnosů a tři oběžníky. Část z dokumentů je běžná opakovaná agenda související se začátkem nového akademického roku. Vybrané novinky jsou uvedeny níže, jinak všechny dokumenty jsou zveřejňovány běžným způsobem na intranetu.

Zásady Interní grantové soutěže VŠCHT Praha – IGRA@UCTP (směrnice č. A/S/961/2/2020)

Díky získání financí z OP VVV se v nadcházejícím období kromě klasické IGA (VIGA, PIGA, SIGA) uskuteční i nová soutěž IGRA @UCTP, určená pro doktorandy a jejich týmy. Soutěž je poměrně dobře finančně zajištěna a přináší s sebou i některé nové koncepty a nároky na účastníky. Jde svým způsobem o vyzkoušení a zavedení nových prvků, které by měly v budoucnu přispět k lepší podobě interních grantů na VŠCHT Praha.

Ukazatelé pro hodnocení kvality (vnitřní norma č. A/N/961/2/2020)

Norma definuje ukazatele (metriky) kvality, které budou sledovány pro účely vnitřního hodnocení VŠCHT Praha (je vyžadováno záko-

nem a souvisí s institucionální akreditací). Jde o ukazatele související se vzdělávací činností (A), tvůrčí činností (B) a dalších činností (C). Jednotlivé ukazatele obsahují i údaje o četnosti hodnocení, zdroji dat a informace o výpočtu i s hodnotou indikátoru kvality.

Výkon práce z domova (směrnice č. A/S/961/3/2020)

Od začátku roku 2021 bude rozlišen výkon práce mimo budovy VŠCHT Praha a výkon práce z domova. Jde o reakci na legislativu v oblasti pracovního práva. Pro výkon práce z domova bude nově třeba mít předem uzavřenou dohodu se zaměstnavatelem a bude podléhat žádosti v systému OKbase schvalované nadřízeným obdobně jako dovořená.

Jan Kříž

KDO NESKÁČE, NENÍ ČECH – KDO SE NEPOROVNÁVÁ, NENÍ ČLOVĚK

Srovnáváním s ostatními svůj úspěch nezměříte. Nejlépe se budete cítit a nejvíce dokážete, když zůstanete sami sebou. Porovnávání se s ostatními je věda.

Porovnáváte se někdy s někým druhým? Říkáte, že ne, nebo dokonce nikdy? Tak si opatrně sáhněte na nos.

Porovnávání se s někým druhým je jako dýchání, cosi tak přirozeného, instinktivního a spontánního, s čím se setkává každý z nás velice často a co je v nás tak geneticky zakódováno, že si to nezřídka ani neuvědomujeme. Ivan Petrovič Pavlov by nám to v rámci své reflexní školy určitě vysvětlil, neboť se vlastně jedná o reflex, který uplatňujeme nevědomky v nejrůznějších oblastech života. Pavlovovi psi při jeho experimentech slintali, zatímco my se ve svém reflexivním trýznění v úzkostech potíme, jak obстоjíme, či neobstojíme, když ve vztahu k druhým srovnáváme pracovní výsledky, studijní úspěšnost, vztahy, parametry našich partnerů a kubatury našich limuzín nebo bankovních kont. Srovnáváme prostě všechno, co máme my a co mají ti druzí, a většinou nás tahle sebedestruktivní, ale hlavně zcela nesmyslná aktivita vede k vyprahlému a pesimistickému zjištění, že jsme na tom hůř. Paradoxní na tom je, že ti druzí dělají a zažívají ve stejnou chvíli prakticky totéž, trápí je obdobné frustrace, a všichni tak společně a nesmyslně vytváříme bizarní spirálu, jejíž jedinou přidanou hodnotou je fakt, že se týmová frustrace snáší přece jen o něco lépe. Tak se pokusme z téhle spirály vystoupit, třeba tím, že si uvědomíme, jak málo někdy stačí, abychom v ní uvízli. Jak někdy stačí třeba jen letmý pohled na obrázek rozesmátého kamaráda na Facebooku a za chvíli pocítujeme, že dosud docela dobrá nálada je ta tam. A to jen proto, že nám z nějakého letmého srovnání probleskne hlavou, že se máme hůř než on – protože nám v tuhle chvíli do smíchu není, nebo v horším případě začneme zatrpkle přemítat, jestli se náhodou nesměje právě něčemu z našeho zpackaného života.

„Srovnání je smrt radosti.“

Mark Twain

No řekněte, máme tohle zapotřebí?

Tak proč se tím nepřestaneme trápit a sužovat? Asi proto, že jsme stvoření sociální, a jako taková máme přirozenou potřebu porovnávat se s ostatními a zařazovat sebe i ostatní do určité hierarchie nebo alespoň triviálního třídění na lepší a horší. K tomu slouží pomocná a většinou sebemrskáčsky nastavená měřítko jako peníze, sláva, úspěch, vzhled, ale také třeba schopnosti, talent i ochota pomáhat. Že nám takováto srovnávání většinou náladu nezlepší, je zřejmé, neboť pravidelně vedou ke šíravému pocitu, že na tom fakt nejsme nikterak dobře. A v této defenzivní chvíli začneme podceňovat své schopnosti, potlačovat naše jedinečnosti, inklinovat k destrukci vlastní osobnosti a devastovat svoji výjimečnost, kterou v sobě neseme od prvního výkřiku po svém narození. Nelze se pak divit, že ve finále podléháme trapně odevzdanému pocitu, že jsme ti, kteří jsou předurčení jen okrajově živořit na periférii „velkých dějin“ a na konci potravinového řetězce.

Je to absurdní a do jisté (mnohdy značné) míry až patologický fenomén, který ale má i svůj racionální background a vědeckou interpretaci. Přirozená potřeba se srovnávat, hodnotit své dispozice, názory a schopnosti ve srovnání s ostatními vychází ze dvou důvodů. Prvním je snížení své nejistoty (nebo upevnění své jistoty) v oblastech, ve kterých se srovnáváme. Tím druhým je, abychom se naučili, jak máme sami sebe definovat, tedy potvrdit si, kým vlastně jsme. To je ve velké zkratce podstata teorie sociálního srovnávání, kterou představil už v roce 1954 sociální psycholog Leon Festinger. Na základě této teorie víme, že máme potřebu se srovnávat a že se srovnáváme více s lidmi, kteří jsou nám podobní. A také víme, že své schopnosti a názory srovnáváme se skupinami, které považujeme za významné pro sebe. Festinger vysvětluje, že se při srovnávání můžeme buď nadhodnocovat, nebo naopak podhodnocovat, případně pro jistotu dělat obojí. Ani jedno ale nepřináší moc dobré pocity uvnitř nás samotných, ale ani směrem k osobám, se kterými se srovnáváme.

„Nikde neleží pravda na povrchu.“

Albert Einstein

Porovnávání se s ostatními je dvojsečné, a proto ještě něco málo teorie pro lepší pochopení. Významný představitel humanistické filozofie a tvůrce teorie osobnosti Carl Rogers dospěl k názoru, že „já“ je svým způsobem rozdělené na dvě části – na ideální a skutečné já. Tedy na to, jací chceme být, a na to, jací jsme. Naše motivace k různým činnostem je založena na tom, že chceme dosáhnout svého ideálního já. Srovnání se s druhými může být velmi užitečné v momentě, kdy nás někdo inspiruje, a pomůže nám vytyčit si nějaký rys našeho ideálního já či nalézt cestu, která k němu vede. Přehnané (někdy až chorobně posedlé) srovnávání ale většinou vede k úzkostem, depresím a dalším existenciálním obtížím a mindrákům. Zdravé, přínosné a nepatologické je nechat se inspirovat jen nějakými rysy toho druhého, ale nesnažit se být jako on, nepokoušet se zcizovat jeho identitu, a tím pádem postupně ztrácet tu svoji. Nutně musíte vzít v úvahu i fakt, že každý z nás si z rodiny nese určité vzorce myšlení, které nás ovlivňují a vytvářejí naše skutečné já. A ty nikdo nikdy úplně nepřepíše.

V téhle souvislosti mě napadá parafráze na inspirativní myšlenku „nočního letce“ Antoina de Saint-Exupéryho, který nám kdysi vyzval: „Chceš-li postavit loď, nesmíš poslat muže, aby sehnali dřevo a připravili nástroje, ale nejprve musíš ve svých mužích vytvořit touhu po nekonečných dálkách otevřeného moře.“ Myslím, že ji lze vztáhnout i k našemu tématu a říci si: Chceš-li opravdu žít skutečně svůj život, nesmíš se nechat pohltit srovnáváním toho, jak žiješ ty a jak žijí jiní. Nejprve v sobě musíš vzbudit touhu poznat, jak žiješ ty sám, co děláš pro to, aby tvůj život byl smysluplný a naplněný, a zda jsi pro to vždy udělal vše, co jsi mohl a měl.

Nebudme dubléry – budme individualitami!

Nebudme zapomenutelní, ale zapamatovatelní! Budeme-li v eskalující rotaci komparací neustále hledat především to, co nemáme (a k tomu nepochybně inklinujeme), může se nám stát, že časem zcela (nebo z velké části) zapomeneme na to dobré, užitečné, šťastné a rozvíjení hodné, co máme. Je-li někdo úspěšnější, neznámá to, že my jsme neúspěšní, je-li někdo talentovanější, neznámá to, že my jsme dřeváci, má-li někdo něčeho víc, neznámá to, že my nemáme nic – a je-li někdo šťastnější, rozhodně to neznámá, že bychom měli být právě proto nešťastní. A přesto to takto mnohdy funguje, což je třeba si v prvním kroku uvědomit a v tom dalším to ihned začít systematicky a vytrvale odstraňovat. Není to jednoduché, vyžaduje to soustředěné úsilí i trpělivost, ale rozhodně se to vyplatí.

Za nás za všechny, kteří do toho takto jdeme, to již někdy v 19. století stejně lakonicky jako výstižně prohlásil americký filozof, esejista a básník Ralph Waldo Emerson: „Co leží za námi a co leží před námi, jsou drobné záležitosti ve srovnání s tím, co leží v nás.“ K tomu není co dodat. Tak se soustředme na sebe a nevyčerpávejme se traumatickým srovnáváním s jinými, kterým si sami ubližujeme, děláme díru do hlavy, vyrýváme bolestné brázdy na duši a rozměňujeme svou integritu.

Občas můžeme mít pocit, že naši přátelé jsou ve svých vztazích šťastnější, mají hezčí, bohatší a naplněnější život, a cítíme se za

nimi neustále tak trochu pozadu. Ale navzdory tomu se nebojme setrvat na vlastní cestě, která dává našemu životu směr a určuje cíl našeho konání, která dává smysl naší existenci a opravňuje nás k tomu, že tady jsme. Tak se soustředme na to, abychom byli, a ne se pouze zrcadlili v jiných. Možná není až takový problém v našem vztahu, ani v naplněnosti našeho života, jako v tom, jak na sebe nahlížíme. V naší společnosti je důležitým měřítkem míra úspěchu a srovnání se s ostatními nám zdánlivě umožňuje zjistit, jak na tom jsme.

Jenomže ono to tak přesně není. To, co znamená úspěch pro jiné, nemusí být nutně i úspěchem pro nás. Neznámá to, že když budeme mít to, co se nám líbí na druhých, že budeme automaticky šťastní. Automatické štěstí nefunguje jako automatická pračka, kterou prostě zapnete a pak jdete drhat krajky, malovat akvarely nebo si přečíst něco z Kierkegaarda, protože to už funguje samo. Automatické štěstí je ošidná iluze, které nelze automaticky podléhat, a je vždy trochu podezřelé. Neboť skutečné štěstí si musíte vždy nějak odpracovat a zasloužit. Problémem v nás může být i to, že často děláme něco jen proto, že chceme někomu jinému podvědomě cosi dokázat – rodičům, partnerům, dětem, kamarádům. Může to znamenat, že pokud nemáme svůj cíl, který je nám vlastní, pracujeme pro toho, kdo ho má.

„Nenávídím dokonalost. Není to lidské.“

Erich Maria Remarque

Pokud chceme dosáhnout svých cílů, což je rozhodně lepší, než se srovnávat s ostatními, musíme si je jednoduše stanovit. Tím získáme, mimo jiné, větší kontrolu nad svým životem a nebudeme vycházet z očekávání druhých. Stanovme si ale reálně (čímž nemyslím snadno) dosažitelné cíle! Nesnažme se o to být dokonalejší než dokonalí. Budme hlavně sami sebou a uvidíte, že to bohatě postačí.

Přidám vám i pár svých tipů, které by vám mohly pomoci tolik se s ostatními nesrovnávat, a když už, tak s větší shovívavostí a pochopením k sobě samým.

Všímejte si, kdy ke srovnávání dochází. Často se porovnáváme, aniž bychom si to uvědomovali, a většinou nám to nepřináší nic dobrého – nízké sebevědomí, podceňování, agresivitu, hněv, závist, zatrpklost a žárlivost. Uvědomte si, kdy se porovnáváte, v jakých souvislostech k tomu dochází, proč to děláte. Často se porovnáváme s ostatními ohledně něčeho, co chceme, nebo co vnímáme jako osobní cíl. Proto je důležité zamyslet se, abychom poznali a pochopili, proč vůbec se s ostatními srovnáváme.

Osvobodte se od schémat iluzorních komparačních vzorců a soustředte se na rozvíjení toho, v čem jste jedinečnou a nezaměnitelnou individualitou. Osvobodte se, ale s nově nabytou svobodou zacházejte obezřetně, neboť jak nás kdysi varoval anglický lékař, biolog, darwinista a agnostik Thomas Henry Huxley: „Největší problémy nastanou člověku ve chvíli, kdy si může dělat, co chce.“

Relativizujte. Srovnání se s ostatními je iracionální. Často je srovnáváno nesrovnatelné. Berte v úvahu, že každý je jedinečný svou osobností i příběhem. Uvědomte si, že při srovnávání vstupujete téměř pokaždé na tenký led, který se pod vámi může každou chvíli probořit. Charles Bukowski v jedné své knize (Škvár) pokládá řečnickou otázku, která s takovým srovnáváním souvisí: „Šílenství je otázkou porovnání. A kdo určuje normu?“

Odpojte se. Moderní doba sociální srovnávání podporuje, s novými technologiemi a sociálními sítěmi jsme v neustálém virtuálním, a často falešném, spojení s ostatními. Sociální sítě mohou zapříčinit pokles sebehodnocení, protože nám ukazují zkrácený, nepravdivý obraz druhých. Je třeba si uvědomit, že na těchto komunikačních platformách se každý představuje v co nejlepším, často i nepravdivém, světle. Pokud máte nízké sebevědomí, odpojte se od těchto sítí, nebo je berte s velkou rezervou a vědomou kritičností.

Mějte v sobě pokoru, vlídnost a také aktivní přístup k sobě samotnému. Stanovujte si realistické a dosažitelné cíle a bouchněte šampaňské, pokud jich dosáhnete. Přijměte existenciální postulat, který zformuloval G. B. Shaw: „V životě nejde o to, nalézt sám sebe, ale o to utvářet sám sebe.“ To je pro vás přece dosažitelné, na to přece máte!

Když už musíte porovnávat, porovnávejte se se sebou. Tímto porovnáním si často uvědomíte své úspěchy, kterých jste dosáhli a které už třeba považujete za samozřejmé. Přirozené je, že když něčeho dosáhneme, chceme stále víc. Srovnáváme se tedy s těmi, kteří to něco navíc už mají. Porovnávejte se, jací jste byli, jací jste dnes, ale také jací byste chtěli být zítra. Co jste získali, co jste se

naučili, na co jste přišli, co jste poznali a na co se teprve chystáte. Tak se nepochybně o krok přiblížíte ke štěstí. Dá se k němu dojít, ale chce to pracovat sám se sebou ve smyslu uvědomování si sebe sama, hledání a zamýšlení se nad tím, kdo jsem, co mě popohání, jaký mám smysl života, jaké jsou mé hodnoty. Všechno směřujte k tomu, abyste na otázku, jestli jste šťastní, po zaváhání, odpověděli vlastně ano. Ke svým cílům postupujte vlastním tempem, soutěžte sami se sebou, posuzujte se podle vlastních standardů a čas od času můžete i zariskovat.

A opravdu své štěstí nehledejte ve srovnávání s druhými, kde nezdídka platí známé přísloví: „Mezi slepými, jednooký králem.“ Věřte, že tam ho určitě nenajdete. Buďte v tomto komplikovaném světě vždy sami za sebe. Nedopusťte, aby z vás permanentní srovnávání učinilo součást mainstreamu, který poklidně plyne mezi životními břehy. Je to sice pohodlné, ale také ošidné, neboť, jak praví jedno staré indiánské přísloví: „S proudem dokáže plout i leklá ryba.“ No a kdo by chtěl být leklou rybou? Není snad lepší být jako lososi, kteří dravě táhnou proti proudu, peřejemi zpěněnou horskou řekou! K tomu vám přeji odhodlanou mysl a sílu v ploutvích.

Hledejte a najděte recept na rozpuštění podzimní pandemické chandry, mějte na paměti, že tělo a duše jedno jsou a že dobrá nálada prospěje i tělu. Dělejte radost sobě i druhým.

Do nového roku přeji zdraví a optimismus. Však ono se něco na ten neřád určitě najde...

Vladislava Kůželová
vedoucí psychologické poradny

TIP NA KNIHU

Knihovna Poradenského a kariérního centra je schopna nabídnout konstruktivní četbu, vědecké články a skripta. Pro toto číslo doporučujeme Faktomluvu – knihu, kterou Bill Gates koupil všem absolventům VŠ v USA roku 2018. Chtěl, aby každý, kdo v budoucnu bude o něčem rozhodovat, měl knihu přečtenou.

Když mají lidé odpovídat na jednoduché otázky o stavu světa, například zda ubývá extrémní chudoby, jaká je na Zemi průměrná délka života nebo jak násilný je náš svět, dostáváme systematicky špatné odpovědi. Tak špatné, že kdyby měli zcela náhodně odpovídat šimpanzi, dosáhnou lepších výsledků než učitelé, investiční bankéři i nositelé Nobelovy ceny.

Chcete si ji půjčit? Ozvěte se na pkc@vscht.cz a buďte první, kdo jí z rostoucí knihovničky PKC dá šanci.

NENECHTE SI UJÍT!

Noc vědců

Kdy: do konce roku 2020

Kde: u vás doma online – www.nocvedcu.cz

Vzhledem k pandemii probíhá letos akce online. Studenti a zaměstnanci školy si připravili vědecký, popularizační a zábavný program, který odstartoval 27. listopadu 2020. Tématem letošního ročníku je „Člověk a robot“. Program VŠCHT Praha si můžete prohlédnout na webu Noci vědců www.nocvedcu.cz. Najdete tam podcast s Jitkou Čejkovou o knize Robot100: sto rozumů, Soubor budoucnosti na lávce osudu mezi budovami A a B, vědecká robotická videa, přednášky a můžete s námi i soutěžit! Program bude přístupný minimálně do konce roku 2020.

Divadlování s DI(v)OChem

Kdy: 17. prosince 2020 18:30

Kde: u vás doma online – událost na Facebooku „Divadlování s DI(v)OChem na Dramoxu v prosinci“

Divadlo + dívání = Divadlování. Pojďte se každý nebo některý čtvrtek od 18:30 společně dívat online na záznamy divadelních představení, které poskytuje Dramox. Poté zanalyzujeme, co jsme viděli. Akce probíhá prostřednictvím MS Teams.

Chempro – tréninky improvizace online

Kdy: 18. prosince 2020 19:00

Kde: u vás doma online – událost na Facebooku „Chempro – Tréninky improvizace v prosinci on-line“

Chempro (chemici improvizují) od Divadla (v)Ochotných Chemiků trénují jednou týdně:

- v době korontény v pátek od 19:00 na 60 min. online u vás doma – přidej se!
- v době normální na 90 min. v Uhelně budovy A VŠCHT Praha (Technická 5)

Jste chemik nebo máte k chemii blízko? Chcete patřit do super party? Zablnout si? Odfrknout si od školy/práce? Chcete se vzdělávat? Chcete se naučit komunikovat, mluvit před lidmi, být přítomný, reagovat, prezentovat sám sebe i svoji myšlenku? Chcete být akční, pohotoví?

Pokud jste aspoň na dvě otázky odpověděli ANO a máte čas v pátek od 19:00, přijďte si zaimprovizovat! Akce probíhá prostřednictvím Zoomu.

Vánoce s DI(v)OChem

Kdy: 15. prosince 2020 19:00

Kde: u vás doma online – událost na Facebooku „Vánoce s DI(v)OChem – Balení dárků“

Chcete mít při balení dárků společnost? Členové Divadla (v)Ochotných Chemiků totiž jo! Připojte se online a balte tak společně dárky. Můžeme sdílet nápady a kreativně se inspirovat. Akce bude pravděpodobně probíhat prostřednictvím Zoomu.

UNI-ART online jóga

Kdy: 15. prosince 2020 + 22. prosince 2020 8:45

16. prosince 2020 + 23. prosince 2020 17:00

Kde: online – událost na Facebooku „UA online jóga pravidelně“

Pravidelné lekce jógy jsou zpět! Letos můžete cvičit jógu poprvé mimo školu, a to každé úterý a středu přímo ve svém obýváku, chodbě, pokojíku, nebo třeba zahradě. V úterý od 8:45 se můžete těšit na naši Kristýnu, která vás probudí a nastartuje do nového dne. Ve středu od 17:00 se připravte na jógu s naší Aničkou, se kterou jste se možná potkali během těchto prázdnin. Spolu se odměníte po pracovním dni. Akce probíhá prostřednictvím MS Teams.

Předávání cen rektora

Kdy: 18. prosince 2020 10:00

Předávání cen rektora bude probíhat 18. prosince od 10:00. Celá akce bude dokumentována a budete moct zhlédnout živý stream.

Interní grantové soutěže VŠCHT Praha

15. ledna 2021 do 12:00 h ukončení podávání grantových přihlášek Interní grantové soutěže VŠCHT Praha kategorie C – pedagogický projekt studentů a akademických pracovníků

15. ledna 2021 do 12:00 h ukončení podávání grantových přihlášek Interní grantové soutěže VŠCHT Praha kategorie A – studentský vědecký projekt

NAPLNO SE DO VĚDY POUŠTÍM AŽ TEĎ

V roce 2020 byly na VŠCHT uděleny dva iniciační granty z Fondu Dagmar Procházkové. Jeden obdržel Ing. Petr Kovaříček, Ph.D., který zároveň získal i start-up grant Nadace Experientia. Jeho jsme na podzim představili na webu školy. Další vědkyní, která získala podporu pro založení své vědecké skupiny, je Mgr. et Mgr. Pavla Perlíková, Ph.D., se svým projektem Development of actin-targeting compounds with anti-metastatic effect.

Jak jste se dostala k chemii?

Trochu oklikou. Ve škole mě bavilo leccos. Účastnila jsem se všech možných předmětových olympiád. Pak jsem se dozvěděla, že existuje Běština, letní soustředění pro řešitele biologické a chemické olympiády. V té době mě bavila nejvíce biologie a já jsem si předsevzala, že se na Běštinu musím dostat. To mi sice nevyšlo v biologické sekci, ale kvalifikovala jsem se za chemiky. Říkala jsem si, co se dá dělat, alespoň uvidím, o co jde, a něco z biologie se taky přiučím. Nakonec mě na Běštině chemie chytlá tak, že jsem už u ní zůstala a rozhodla jsem se ji studovat na vysoké škole.

Co je na Běštině tak speciálního?

Na Běštinu se sjíždí skvělí lidé. Báječní lektori a nadšení účastníci. Tamější atmosféra je nezapomenutelná. Prostě vás to vtáhne a nepustí. Naučíte se toho moc a přitom je to ohromná zábava. Kontakty, které z Běštiny mám, využívám dodnes. Taky se tam ráda vracím přednášet. Dnes už existuje i Běštinka pro mladší účastníky. Snažím se každý rok najít pár dní, které můžu na Běštině nebo na Běštině strávit. Je to vždycky moc příjemné.

A kam pokračovala vaše vědecká kariéra dál?

Vystudovala jsem organickou chemii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Ve skupině dr. Jana Šarka jsem se věnovala přípravě triterpenoidních glykosidů s cytotoxickou aktivitou. Zároveň jsem tam studovala i buněčnou biologii. Zase díky Běštině a lektorovi prof. Janu Černému, který na mě přenesl svoje nadšení pro to pochopit, jak organismy fungují. Zjistila jsem, že se chemie a biologie mohou dobře doplňovat. Na diplomové práci z biologie jsem pracovala u doc. Mariána Hajdúcha v Olomouci. Prováděla jsem testování protizánětlivých aktivit nových triterpenoidních sloučenin z laboratoře dr. Šarka. Na doktorát jsem se přesunula do skupiny prof. Michala Hocka na Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, kde jsem se věnovala medicínální chemii cytotoxických nukleosidů a jejich proléčiv. Postdoktorskou stáž jsem strávila v Dánsku na University of Southern Denmark u prof. Jespera Wengela. Přípravovala jsem tam modifikované DNA a zkoumala vliv modifikací na stabilitu sekundárních struktur a také jejich fluorescenční vlastnosti. Po návratu zpět jsem zakotvila zase

u prof. Hocka, kde se věnuji zkoumání mechanismu účinku cytotoxických nukleosidů, medicínální a bioorganické chemii nukleosidů, nukleotidů a nukleových kyselin. Také se mi v mezičase narodily dvě děti, takže se snažím skloubit vědeckou a rodičovskou roli.

Jak obtížné pro vás je skloubit mateřství s vědou? Co vám pomohlo? Nebo kdo?

Není to snadné, ale já jsem samozřejmě nečekala, že když jsou děti úplně malé, budu schopná dělat vědu na sto procent. Po roce na mateřské, kdy jsem se akorát snažila udržet krok s novou literaturou, jsem se vrátila do laboratoře na zkrácený úvazek se systémem dopoledne vědkyně, odpoledne matka. Naplno se do vědy pouštím až teď, když už jsou děti ve státní školce. Mou velkou oporou je manžel, který je na volné noze, a tak je pro nás snazší skloubit denní program, když jsou třeba děti nemocné. A pak tu byla samozřejmě finanční podpora od ÚOCHB, ze které jsme mohli platit soukromou školku. Na tu mají nárok všechny zaměstnankyně s dětmi do 3 let.

Na postdoktorské stáži jste byla v Dánsku. Jakou máte odtamtud zkušenost?

V Dánsku je příjemné žít a pracovat. Na univerzitě byla plochá hierarchie. Všichni členové laboratoře včetně bakalářských studentů a laborantů měli možnost zapojit se opravdu tvůrčím způsobem a ovlivnit směřování svých projektů. Účastnili se všech diskusí a vedoucí byl vždy ochotný je vyslechnout. Zdravé vztahy na pracovišti jsou pro Dány opravdu důležité a člověk má pocit, že je skutečně platným členem týmu. Něco takového bych chtěla zavést i ve vlastní skupině.

Jaká témata aktuálně chcete s novou skupinou rozvíjet?

Ve své skupině se chci zaměřit na medicínální chemii analogů přírodních látek. Chci spojit vývoj látek se zajímavými biologickými aktivitami a nové syntetické přístupy. Naším prvním projektem bude příprava analogů cytochalasanů. Jsou to metabolity plísní, které mají poměrně složitou strukturu. Některé z nich zpoma-

lují tvorbu metastáz. My se budeme snažit strukturu cytochalasanů zjednodušit a zároveň zlepšit jejich biologickou aktivitu. Příprava látek s antimetastatickou aktivitou, tzv. migrastatik, je jedním z nových přístupů ve vývoji protinádorových léčiv a mohla by se stát dalším pilířem protinádorové terapie. Své látky budeme vyvíjet ve spolupráci se skupinou doc. Jana Brábka z BIOCEV, špičkové laboratoře, která se věnuje studiu mechanismů nádorové invazivity.

Co je podle vás nejdůležitější pro funkční vědecký tým?

Zajištěné financování, kvalitní institucionální zázemí a dobré pracovní vztahy.

Jaké máte zkušenosti s učením?

Učila jsem cvičení z organické chemie na PŘF UK a laboratoře organické chemie během své postdoktorské stáže. Také jsem vedla několik bakalářských a magisterských studentů, českých i zahraničních. A samozřejmě přednášení na Běštině. Pedagogické vzdělání ale nemám, a tak už jsem si vyhlédla kurz rozvoje pedagogických dovedností na Ústavu učitelství a humanitních věd. Slyšela jsem, že stojí za to.

Jak vnímáte značku VŠCHT Praha?

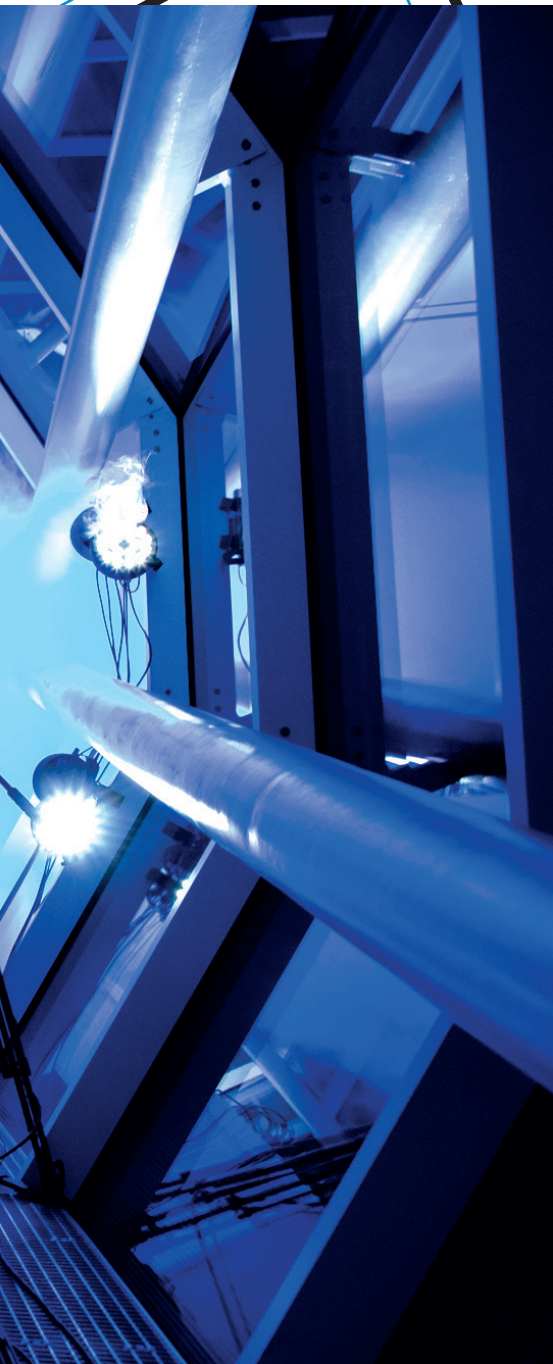
VŠCHT je dobré místo, kam jít studovat chemii.

Jan Kříž

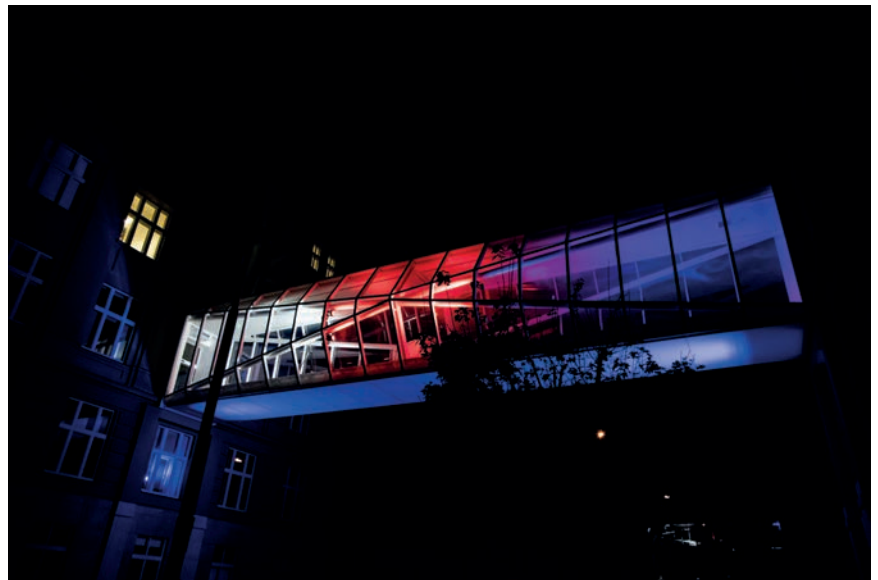
OHLÉDNUTÍ ZA AKCEMI

Most přes minulost, 17. listopadu 2020, foto: Anna Ničová

Imatrikulace, září 2020, foto: Aleš Král

Most přes minulost, 17. listopadu 2020, foto: Anna Ničová

Mikulášská nadílka 2020, foto: Jan Brandejs

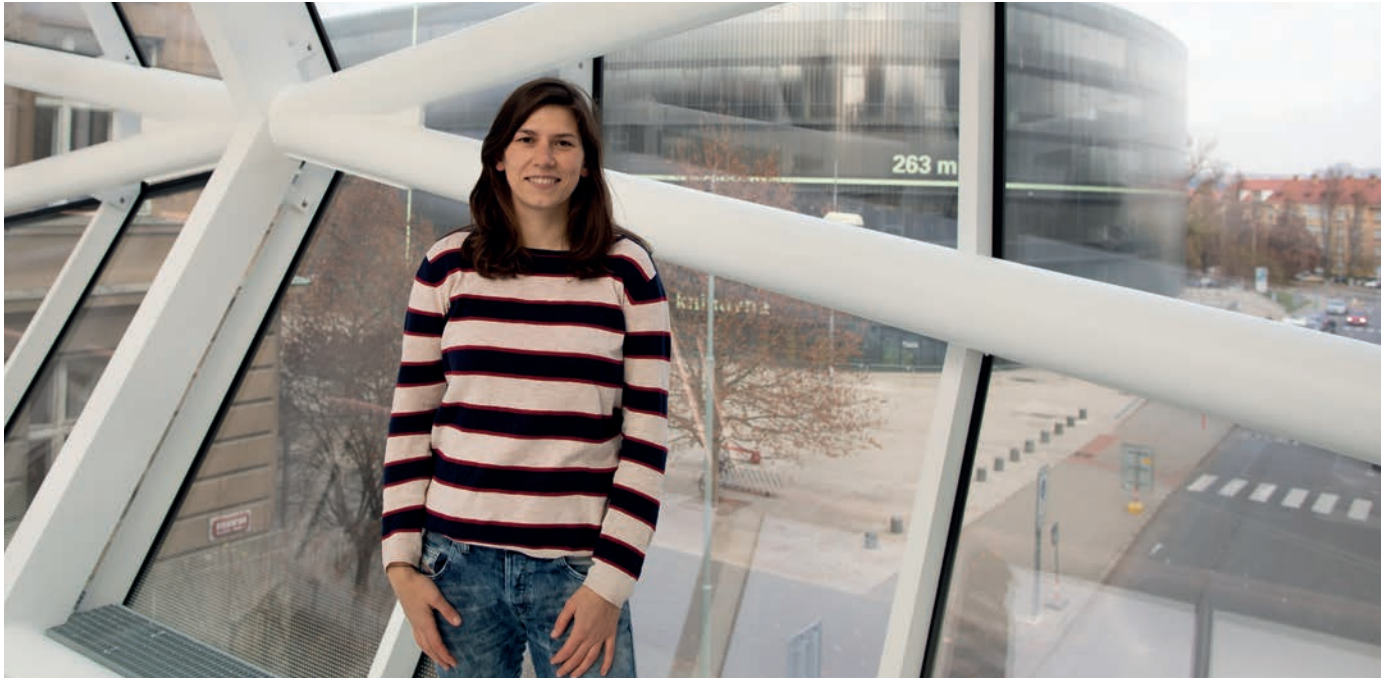

CULTURAL SHOCK

Aleksandra Ilić, MSc. | PhD student

Department of Water Technology and Environmental Engineering

Before and after my arrival

Before coming to Prague, I was in contact with international office and they made sure that my enrolment went smoothly. It was very clear what they needed from me and they assisted me every step of the way until I arrived.

My first “cultural shock” back in 2016 when I arrived in Prague was the language barrier. Trying to communicate with the reception person (and then later, other staff) in Czech at my dormitory was quite stressful. They did not even seem willing to try to speak English, which actually contributed to making the experience even more stressful. I had a very similar feeling when I visited the offices of the Ministry of Interior, due to similar situation. However, when I stayed for a short time at the dormitory this year, I did notice some improvement, especially with the reception staff.

Life in Prague

Transportation

I love Prague public transport! It is cheap, on schedule, you can use it for a boat ride, and you do not need a taxi in the evening because of night buses. Tickets are easy to buy and I really appreciate everything related to public transportation here. That said, I am excited about the development of the cycling infrastructure and observe more and more cyclists in Prague.

Food and drink

I was very happy to embrace the beer culture. It was already familiar to me because I had lived in Germany before, but discovering different varieties of beer, of course, and the way people drink beer here has been a pleasure. The fun part is that you can never “taste test” all of them, so you never get bored. For instance, once at a house party, I met someone who owns a small brewery who

brought his own beer to the party for tasting. I am planning to try homemade beer from Břevnov Monastery Brewery of St. Adalbert soon. These are all very precious and special opportunities that I would not have been able to experience somewhere else.

As for the cuisine, the university cafe introduced me to Czech traditional food. Since my diet does not include a lot of meat, I do not eat this type of food very often. I do enjoy the different sorts of cheese and pastry that I can find here. The presence of authentic Vietnamese cuisine is also great, and I enjoy it very much.

Natural beauty

I also appreciate all the national parks and beautiful nature which a person can visit and enjoy in the Czech Republic. I was unaware before coming here that Czechs are nature lovers, but it all made sense after visiting some places. I still have not experienced Czech mountains during the winter and hope to do that while I am here. Moreover, Prague itself is full of large parks and other “green areas” that are perfect for leisure and sports activities. Within a 10-15 minute walk from all the three places I lived in Prague so far, there was a big park, forest, or other green area where I could run.

COVID-19

As for the COVID situation, I do not have many impressions since I was in Serbia for almost the entire first wave. In the beginning, I definitely felt worried that I would get lonely or depressed because I was living alone. I feel that the situation now has not affected my lab work too much; luckily, my research group has found a way to keep things going and not shut everything down. Having a home office most of the time has its drawback, but it is still manageable. Nevertheless, I would not like it to become the new normal in academia.

ABSOLVENT

Ing. Vladimír Vojtěch | doktorand na ETH Zürich

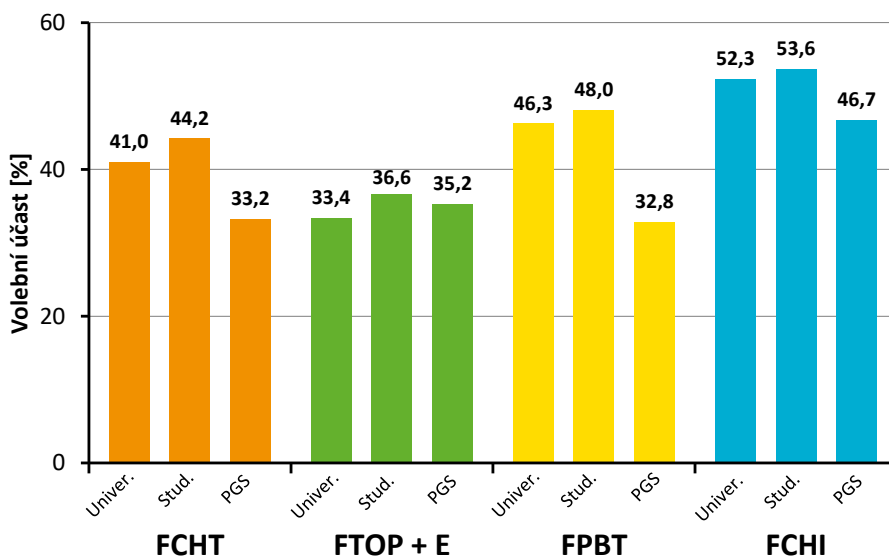
K VŠCHT Praha budu mít vždy velmi blízko. I po 2,5 letech od ukončení studia se stále na VŠCHT rád vracím a rád se účastním i společenských akcí organizovaných VŠCHT Praha. Vřelý vztah k VŠCHT mám především díky účasti ve studentských organizacích. Komunita naší univerzity podle mě patří minimálně v rámci republiky k nejlepším a z mých zkušeností by bez obtíží obstála i v meziná-

rodním měřítku. Během mého studia prošla VŠCHT v tomto směru velkou změnou a já rád vzpomínám na to, že jsem toho mohl být součástí. Díky aktivnímu studentskému životu čas na VŠCHT rozhodně nemusí být jen o studiu, ale především o skvělé komunitě aktivních lidí, díky kterým najdete spoustu přátel a zároveň máte možnost se v tomto kolektivu skvěle rozvíjet.

Samotné studium na VŠCHT je rozhodně náročné, nicméně penzum znalostí, kterými studenti disponují, zaručuje velmi solidní situaci na trhu práce. Díky mnoha laboratorním projektům máme také vynikající základy v praktické práci v laboratořích. V kombinaci s prací v laboratoři ve svém volném čase, což je u nás umožněno snad každému, kdo o to projeví zájem, byl vstup do světa vědy po studiu na VŠCHT Praha plynulý a z věcí, které jsem se zde naučil, těžím stále.

Rozhodně zpětně oceňuji poměrně široké možnosti studia v zahraničí v rámci VŠCHT. Kromě relativně široké nabídky partnerských univerzit se s trochou iniciativy dá vycestovat prakticky kamkoliv. Já jsem během studia absolvoval roční výjezd na ETH Zürich, kde jsem také později zakotvil jako doktorand, a svou diplomovou práci jsem napsal na NTU Singapore. Oba výjezdy byly nedocenitelnou zkušeností, kterou bych rozhodně doporučoval všem studentům. Samotné zařizování výjezdu je sice administrativně relativně náročné a zodpovědnost leží vždy na konkrétním studentovi, ale můžu říci, že se mi dostalo dostatečné podpory ze strany VŠCHT i hostující instituce a že trocha práce s papírováním za zkušenost rozhodně stála. A jak jsem zmínil, studium na naší škole se klidně může srovnávat s nejlepšími univerzitami a není třeba se bát, že by studium v zahraničí bylo příliš náročné.

KONEČNÁ VOLEBNÍ ÚČAST DO AS 2020 – STUDENTI

MŮJ (DISTANČNÍ) PRVÁK NA VŠCHT

| ANKETA | Zeptali jsme se studentů prvního ročníku bakalářského studia na jejich názor na témata spojená s distanční výukou.

1. Jaký je pro tebe rozdíl v distanční výuce na střední a na vysoké škole?
2. Jak vnímáš distanční výuku na VŠCHT Praha? Co bys vyzdvihl/a a co naopak zlepšil/a?
3. Povedlo se ti poznat nové lidi i během distanční výuky? Využil/a jsi některé aktivity, které nabízejí studenti (K3S, spolky, senátoři, Tutoři, ...)?
4. Jak se vypořádáváš se samotou, odloučením od přítomnosti ve škole? Vzkázal/a nebo poradil/a bys něco svým spolužákům?

Maxim Pljaskov, Biochemie a biotechnologie

1. Rozdíl v distanční výuce vidím v tom, že tady to je o něco míň na nic, na online hodiny jsou vyučující vždy dobře připraveni a studijní materiály jsou dobře dostupné na e-learningu. Na SŠ jsme neměli příliš

mnoho online hodin a neexistoval žádný portál se studijními materiály.

2. Pro mě je učit se sám doma fakt hodně těžký, ale díky tomu, jak jsou ty přednášky hezky na jednom místě a člověk si může sám ověřit znalosti v podobě nějakých cvičných testů, to docela jde. Nejvíc bych ale vyzdvihl konzultační hodiny s panem inženýrem Jakešem, díky němuž jsem i dal ten první zápočet z OACH.

3. Během distanční výuky jsem se bohužel s nikým neseznámil, ale vztahy mezi spolužáky jsem si stihl vytvořit už během

seznamováku a prvního týdne školy. Mezi nimi stále kontakt udržuji.

4. No hele, tahle doba je fakt těžká. Každý se musí vypořádávat se vším sám a v izolaci už lidem často hrabe. Myslím si, že je důležité si furt udržovat zdravý životní styl včetně nějaký psychický pohody. Ale kdo jsem já, abych radil někomu, jak se vypořádávat s osamělostí a depresí. Já to řeším tak, že se z toho vypisuji do textů a ty pak rapuju a nahrávám. Taky jsem se rozhodl kandidovat do univerzitního Akademického senátu, abych se i víc zaměstnal. Aspoň se na chvíli dostanu v hlavě někam jinam.

Kristýna Požárová, Syntéza a výroba léčiv

ní postup. Navíc se často stávalo, že odkaz na vypracování testu nám byl odeslán na poslední chvíli, což způsobovalo značný zmatek. Na vysoké škole tyto problémy již nezažívám. Informace o výuce dostáváme

1. Hlavní rozdíl vnímám především v organizaci výuky. Na střední škole mi například přišlo složité zorientovat se v úkolech a formě testů. Každý vyučující měl totiž vlastní

v dostatečném předstihu a komunikace s vyučujícími probíhá jednoduše.

2. Distanční výuku na VŠCHT vnímám vcelku pozitivně. Online hodiny jsou skvěle připravené a nahraná videa jsou kvalitně zpracovaná, takže látku rozumím. Také si velice cením přístupu všech vyučujících. Komunikuji s námi, se studenty, rychle a vždy se nám snaží pomoci.

3. Naštěstí se mi podařilo poznat pár spolužáků během seznamovacího kurzu. Během distanční výuky jsem prakticky nikoho nového nepoznala. V rámci kruhu na hodinách vidám stejné, již známé osoby, ale více se seznámit se nám zatím nepo-

dařilo. Už na SŠ jsem chodila na Chemický kroužek a tam jsem poznala několik lektorů, starších studentů nebo zaměstnanců. Teď jsem se sama stala pomocníkem, abych dál udržovala kontakty. Doposud jsem se zúčastnila konzultací, které připravoval student vyššího ročníku.

4. Musím se přiznat, že mimo školu je pro mě náročné soustředit se na učení. Velice mne rozptyluje okolní ruch a do studia se často musím nutit. Kontaktní výuka mi chybí. Svým spolužákům bych doporučila udělat si vlastní studijní plán, kterého se každý den držet. Samozřejmě by se studium mělo prokládat i kvalitním odpočinkem.

Jakub Stanko, Chemické inženýrství a bioinženýrství

1. Celkově mi přijde distanční výuka tady na VŠCHT jako pro-makanější. Na střední bylo učiva méně, navíc nikdo z nás prvně neví, do čeho jde – zkouškové a spoustu podobných poprvé.

2. Distanční výuka mi přijde propracovaná. Co se přístupu vyučujících týče, tam

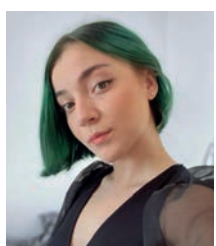
také nemám moc co vytknout. Určitě bych ale zapracoval na přehlednosti celého systému. Přišlo by mi lepší, aby všechny přednášky byly na jednom místě, ne OACH na YouTube, výpočty na streamech atd.

3. Já jsem si své seznamování odbyl už na seznamovávku, který byl fakt pecka! Ale jo, povedlo se mi seznámení i mimo reálné prostředí, a to díky velkému zapojení Tutorů, za což jim takhle na dálku děkuji. Aktivity jsem využil – hlavně různé před-

nášky o vypořádávání se se současnou situací. Dále jsem využil Tutorů a stmelovací on-line večery – vždycky skvělá zkušenost.

4. Se samotou problém nemám, v rámci opatření se snažím být v živém kontaktu s co nejvíce lidmi, i když osobní kontakt ve škole by byl samozřejmě lepší. Myslím, že hospoda by už prospěla asi každému. A co bych vzkázal ostatním? Hlavně to, že už se na vás všechny hrozně moc těším, společně to celé zvládneme. Včetně zkouškového období.

Tereza Koubková, Ekotoxikologie a environmentální analýza

s distanční výukou na jiné VŠ.

2. Velice dobře! Líbí se mi rychlé reakce na nová nařízení a celkově připravenost vyučujících. Na všechny přednášky máme buď předtočená videa, nebo online hodiny, v nějakých případech máme dokonce obojí. To je naprosto skvělé. Při mém předchozím studiu na Univerzitě Karlově jsme byli z více než poloviny předmětů od-

1. Jelikož jsem maturovala v roce 2019, tak jsem si zažila distanční výuku až na vysoké a tím pádem to nemůžu porovnat. Ale mám zkušenost

kázání pouze na skripta, takže si toho, jak to máme teď tady, opravdu vážím. Nutno podotknout, že srovnávám první vlnu, na kterou nikdo nebyl připravený, s druhou vlnou, kdy už většina škol stihla zlepšit distanční systém. Takže rozhodně nechci UK nijak hanit, to by nebylo fér. A k druhé části otázky: bylo by fajn zlepšit testování. Nemožnost se vrátit k otázkám a diskusibilní poměr náročnost/čas mi přijde jako výrazná nevýhoda oproti prezenčnímu studiu.

3. Nevím, jestli se mi úplně podařilo poznat někoho nového, ale spíš se snažím udržovat aspoň ten online kontakt s lidmi, co jsem stihla poznat na seznamovávku. A náš kruh je zrovna hodně dobře sešlá parta, takže si píšeme každý den a občas

si i voláme, abychom se víc seznámili. Jinak jsem se účastnila pár Carbonlinů.

4. Mně samota nevádí, naopak je mi dost komfortní, a abych se přiznala, tak je mi i pohodlné moct všechno řešit online, hlavně práci. Školu bych teda preferovala prezenčně, ale jak jsem psala předtím, tady je ta distanční výuka zvládnutá tak dobře, že si nemám na co stěžovat. Ale abych tuhle celou distanční školu jenom neadorovala, tak mi samozřejmě chybí lidský kontakt, reálné trávení času s lidmi, seznamování se se spolužáky a taky jsem extrémně natěšená na všechny ty VŠCHT akce, které se bohužel odsouvají na dobu neurčitou. A spolužákům bych vzkázala, že to spolu nějak dáme.

František Ševčík, Ekonomika a management

škole, ať už prezenční, či distanční, časově náročnější, ale zároveň je velmi flexibilní. Nikdo vás do ničeho nenutí a nikdo vás už nedrží za ručičku a neříká vám „Udělej si úkol, je to potřeba“. Mně osobně to vyhovuje, rozdělím si čas tak, jak já potřebuji, a zvládám do toho zakomponovat jak práci, sport, tak i zábavu i za těchto nepříjemných podmínek, které nás potkaly.

2. Řekl bych, že všichni vyučující se toho chopili zdatně, zvládají nemyslitelně

1. Jelikož jsem distanční výuku na střední škole osobně nezažil, nemohu tudíž popsat zásadní rozdíly. Z mého úhlu pohledu je studium na vysoké

a pracuji za pochodu. Jsou vstřícní a nápomocní všem, kdo to potřebují, ať už se bavíme o studijních záležitostech, o jazykových bariérách či čemkoliv jiném. Rozhodně bych vyzvednul možnosti online konzultací a dobrou přípravu vyučujících na hodinu a kvalitní podklady. Možná bych se víc zaměřil na lepší zapojení do mimoškolních aktivit pro nové studenty ekonomie.

3. Popravdě jsem si nejvíc známostí udělal na seznamovávku, na společném prvním dni pro ekonomy a dalších pár společných mimoškolních akcích. Samozřejmě jsem potkal nové lidi, se kterými jsem se skamarádil i během online výuky, ale je to úplně něco jiného, když tam chybí sociální kontakt. Bohužel jsem neměl příležitost se zúčastnit žádné z akcí pořádaných studijními spolky, ale věřím, že by to stálo za to. Využil jsem párkrát Tutorů, když jsem potřeboval odpověď na otázky ohledně

školy, zápočtů a podobně. Rozhodně bych se nebál jim napsat, jsou to moc fajn lidi.

4. Se samotou se vypořádávat úplně nemusím, jsem v pravidelném kontaktu s rodiči a pár kamarády, co bydlí kousek od mého bytu. Když potřebuji, tak si s bývalými spolužáky zahrají na počítači a vyčistím si hlavu. Také mám práci, která mi vyplňuje část dne a zpestřuje mi monotónní dny, a s tím, že jsem si šikovně zlomil kotník před druhou vlnou korony, tak jsem nucen i k rehabilitaci. Takže za sebe můžu říct, že mám poměrně pestré dny a distanční výuka mi dost pomohla to vše stíhat. Svým spolužákům bych poradil, ať se obklopí lidmi, se kterými je jim dobře, a zkouší se zlepšovat v nových dovednostech nebo si přečtou novou knihu. Zpestřete si dny čímkoliv novým a jiným. Držím Vám palce a snad se brzy uvidíme v Carbonu.

HLEDÁ SE:

PRACOVNÍK/PRACOVNICE KOPÍROVACÍHO CENTRA

Úvazek 1,0

Náplň práce:

- Samostatná práce s počítači a kopírovacími stroji
- Vedení vnitřního účetnictví kopírovacího centra
- Zajišťování styku Výpočetního centra s uživateli počítačové sítě VŠCHT
- Zajišťování sledování stavu výpočetní techniky v učebnách Výpočetního centra a dalších (kontrola funkčnosti)

- Administrativní zajišťování školení pro zaměstnance školy a externí organizace
- Objednávání spotřebního materiálu do tiskáren
- Objednávání servisu tiskáren

Požadujeme:

- Minimálně SŠ vzdělání s maturitou IT nebo technického směru, VŠ výhodou
- Dobré komunikační schopnosti
- Znalost AJ na základní úrovni
- Praxe v práci s kopírovacími zařízeními výhodou

Nabízíme:

- 6 týdnů dovolené
- Možnost osobního vzdělávání
- Nástup dohodou/ihned
- Pracovní smlouva na dobu určitou s možností prodloužení

Kontakt a detailní informace:

Pavel.Hartel@vscht.cz

tel.: 220 446 201

SPECIALISTA/KA ODDĚLENÍ BEZPEČNOSTI PRÁCE (BOZP)

Plný úvazek, VŠ

Požadujeme:

- VŠ vzdělání, nejlépe chemického, stavebního nebo jiného technického směru
- Odborná způsobilost v požární ochraně dle §11 zákona č. 133/1985 Sb.
- Odborná způsobilost v prevenci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dle §10 zákona č. 309/2006 Sb.
- Znalost problematiky evidence a práce s chemikáliemi výhodou
- Znalost problematiky likvidace odpadů a zdraví nebezpečných chemikálií výhodou
- Znalost BOZP a hygieny práce výhodou
- Samostatnost, pečlivost, důslednost, aktivní přístup

Nabízíme:

- Zaměstnání na plný úvazek
- Zajímavou a různorodou práci
- Zaměstnanecké benefity (příspěvek na stravování, příspěvek na penzijní připojištění, dětský koutek, odborná školení, jazykové kurzy, možnost cvičení pro zaměstnance, firemní rekreační zařízení, možnost parkování pro zaměstnance)
- 6 týdnů dovolené
- Příjemné pracovní prostředí – zázemí stabilní české vysoké školy
- Místo pracoviště Praha 6, v blízkosti stanice metra Dejvická
- Nástup dohodou

Kontakt a detailní informace:

Martina.Hlavnickova@vscht.cz

VRÁTNÝ/VRÁTNÁ

Úvazek plný/DPP/DPČ

Požadujeme:

- Min. vyučení
- Základní znalost práce na PC
- Základní znalost cizího jazyka výhodou
- Ochotu pracovat ve směnném provozu
- Spolehlivost, důslednost, pečlivost, zodpovědnost, samostatnost

Nabízíme:

- 6 týdnů dovolené
  - Zaměstnanecké benefity (příspěvky na stravování, penzijní připojištění, firemní rekreační zařízení, dětský koutek, možnost parkování pro zaměstnance)
  - Příjemné pracovní prostředí v akademickém prostředí
  - Pracoviště na Praze 6, v blízkosti metra Dejvická
- Nástup: dohodou/ihned

Kontakt a detailní informace:

zdenek.galanidis@vscht.cz

INTRANET.VSCHT.CZ/KARIERA

ŠÍPKŮV FAKULTNÍ POHÁR – ONLINE EDICE

Jedinou disciplínou, která se v aktuálním ročníku Šípkova fakultního poháru uskutečnila „prezenčně“, bylo tradiční soupeření na seznamovacích kurzech pro první ročníky bakalářského studia. Těsně před Velkou přetahovanou totiž spadla klec a přišli jsme kromě zápolení s lanem také o orientační závod Labyrintem školy. Kapitáni fakultních týmů a organizátoři ŠFP se nicméně rozhodli na nic nečekat a rozjeli soupeření online! V šachovém turnaji, jenž byl druhou disciplínou letošního ročníku, si poprvé v historii ŠFP uchvátily 1. místo (a zapsala sladké 4 body do celkového hodno-

cení oranžová FCHT). Druhé místo získala FCHI, následovali ji FPBT a FTOP + E. Volby do studentského senátu pořadím nezamíchaly, kótu volební účasti 30 % a víc, honorovanou 0,5 bodu, překročily všechny fakulty. Proběhl také celotýdenní turnaj v AZ kvízu, leč výsledky nebyly redakci do uzávěrky oznámeny. Poslední disciplínou v zimním semestru bude Lišácký Carbon Pubquiz, který by se možná mohl uskutečnit fyzicky. Pro bližší informace sledujte fakultní skupiny na facebooku.

Veronika Burková

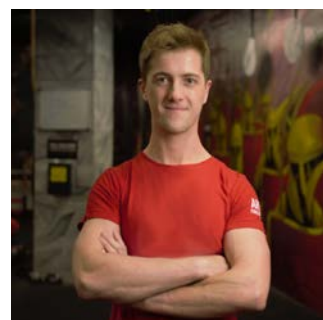
POŘADÍ	FAKULTA	KAPITÁN	SEZNAMOVÁKY	ŠACHOVÝ TURNAJ	VOLBY	CELKEM
1.	FCHT	PAVLA NEKVAPILOVÁ	0,5	4	0,5	5
2.	FCHI	KATEŘINA KLEINOVÁ	1	3	0,5	4,5
3.	FPBT	LUKÁŠ DVOŘÁK	0	2	0,5	2,5
4.	FTOP + E	EVA-ŽOFIE HLINKOVÁ	0	1	0,5	1,5

VYSTOUPIT Z KOMFORTNÍ ZÓNY BYLO MÉ NEJLEPŠÍ ROZHODNUTÍ

O zkušenostech se studiem nového navazujícího magisterského programu Projektové řízení inovací píše Martin Lacka, student prvního ročníku.

Klíše o tom, že byste nikdy neudělali nějakou věc, ale nakonec ji v budoucnu stejně uděláte, zná snad každý. Mně se toto stalo docela nedávno, když jsem se v srpnu dostal na magisterský obor Projektové řízení inovací na VŠCHT. Jako studenta, který by měl tento rok zároveň dokončovat jiný magisterský obor na VŠCHT, mě nadchla možnost rozvíjet se i jinak než jen po stránce chemické. Mé zkušenosti a stejně tak zkušenosti mých spolužáků s novým ekonomickým oborem jsou samozřejmě poznamenány pandemií, kvůli které bylo 100 % výuky přesunuto do distanční formy. Co je potřeba ocenit, byl adaptační den na začátku semestru, kdy byla možnost poznat osobně alespoň část spolužáků, ze kterých se nestala pouhá jména v aplikaci MS Teams během přednášek a cvičení. Zároveň musím dodat, že mě překvapila jejich diverzita. Kromě lidí studujících zároveň jiný obor z VŠCHT tvoří další část lidé již pracující, kteří si doplňují vzdělání, nebo ze zahraničních univerzit. Jelikož je obor koncipovaný tak, že lze předměty studovat plně v angličtině, je možnost setkat se s opravdu širokým spektrem lidí, které určitě stojí za to poznat osobně, čehož se snad jednou opět

dočkáme. Kromě nových spolužáků bylo možné na adaptačním dni poznat také vyučující jednotlivých předmětů, u kterých platí dvojnásob, že je fajn vědět, kdo se skrývá za každotýdenními prezentacemi. Celkově tedy studium probíhá sice formou distanční, alespoň za sebe ale mohu říct, že se všichni snaží o co možná nejhladší průběh. Velkým a příjemným překvapením pro mě bylo i množství týmových projektů, které jinde na VŠCHT není tak obvyklé. Ať už formou společné prezentace, vypracování case studies, či rovnou celé semestrální práce, je téměř v každém předmětu zahrnuta alespoň částečná spolupráce mezi více lidmi. V rámci předmětu Project management se s mým týmem například podílíme na vytvoření sociálních sítí speciálně pro ekonomické programy na naší škole (School of Business UCT). Sečteno podtrženo, nejspíše jsme si všichni tento semestr představovali trochu jinak, ale určitě můžu s klidným svědomím říct, že vystoupit z komfortní zóny a přihlásit se na obor Projektové řízení inovací patří k nejlepším rozhodnutím, které jsem tento rok učinil.

Redakce | Dana Bílková, Veronika Burková, Petra Karnetová, Jan Kříž, Richard Nevšímal, Blanka Pilátová
Sazba | Annemarie Havlíčková
Spolupráce | Vladislava Kůželová, Jolana Lukešová, Anna Ničová
Šéfredaktor | Michal Janovský
Kontakt na redakci | Michal.Janovsky@vscht.cz